

styrrelse; det bliver meget mere en Indskrænkning i Arbeidet paa Søn- og Helligdage, som bliver det egentlig Værende i Loven, og som ogsaa vil faae den mest vidtrækkende Betydning. Ganste vist, jeg erkjender, at Helligdagslovgivningen paa enkelte Punkter ogsaa trænger til Ændringer, og for saa vidt kan det jo maaske være ret praktist, at de have taget det med, men for at naae deres eget Formaal havde det været ligesaa heldigt, at Lovforslaget var kommet ene, men jeg skal ikke udtale mig bestemt i saa Henseende. Jeg erkjender, at det er en gavnlig Bestemmelse, ogsaa set fra et rent Helligdagsstandpunkt, at der holdes lukket fra Kl. 10 Formiddag til Aften, og at der først lukkes Kl. 10; thi der er virkelig Syssler, man vanskelig kan blive færdig med til Kl. 9. Exempelvis kan jeg her i Kjøbenhavn nævne flere Meterier, der ikke ere i Stand til at faae Mælken ind inden Kl. 9, da den kommer senere paa Banegaarden, og de maa altsaa enten smugle den ind eller blive noterede af Politiet eller lade Mælken blive fordærvet. Dette er blot et enkelt Hensyn, men det gaar mig her som det ærede Medlem, der er Forslagsstiller, at man hører fra praktistiske Folk forskjellige Hensyn, der maa tages, og det er rigtig, at de saa vidt muligt blive tagne, naar man reviderer Loven. Der er sikkert nok flere Ting i § 1, som maa redigeres anderledes, thi vel erkjender jeg ikke den Tale om, at det ikke kan gaa at lukke Fabrikkerne, at man ikke kan slukke Fyret om Søndagen, og at der derved lides for stort Kapitaltab, for at være rigtig i sin Almindelighed. Reglen bør være, at de skulle slukkes. Men der kan nok være Undtagelser derfra. Jeg erkjender altsaa ikke disse Indvendinger for rigtig i Almindelighed. Vi se jo ogsaa, hvorledes man med Hensyn til Virksomheder, som man tidligere har troet burde gaa ustandset, f. Ex. Papirfabrikationen, nu erkjender, at man prægtig kan standse dem. Det Samme skal gjælde for Glasværkernes Bedkommende, hvor jeg for Næsten ikke kjender Forholdene saa nøje. Der har man tidligere været af den Mening, at det slet ikke kunde lade sig værkhætte; nu hedder det imidlertid fra anden Side, at der ikke er nogen absolut Hindring derfor, og under alle Omstændigheder er det sikkert nok, at der kan træffes mange Forberedelser om Søndagene; navnlig ved Lørdagsforberedelser kan man lette selv de om Søndagen gaaende Fabrikker. Undtagelsesfri er Reglen imidlertid ganste sikkert ikke. Der maa imidlertid vistnok en noget anden Affattelse til for at tydeliggjøre det i Lovforslaget. Ganste vist ser jeg, at der undtagelsesvis kan gives Tilladelse til Udførelsen af Arbeider af den

stedlige Politimyndighed. Det er for Næsten en Anmærkning, jeg vil gjøre overfor Lovforslaget, at det forekommer mig, at dets § 1 vel meget indblandet Politimyndigheden. Jeg tror nemlig, at man heller maa se, om det er muligt at gjøre det tydeligt, hvor der kan være Tale om Fortsættelse af Arbeidet, og saa ikke overlade det til Politimyndigheden at føre Tilsyn dermed, men Arbeidsinspektørerne. Vi have jo dem, der er jo Plads for dem at virke. Jeg tror i det Hele, at vi i vor Lovgivning ere komne noget for langt frem med at indblande Politimyndigheden alle Vegne. Det forekommer mig ikke at være ganste i Overensstemmelse med den Frihed, som enhver Mand maa ønske at have i sit Hus paa lovlig Vis. Det forekommer mig ikke, at dette Hensyn bliver ganste varetaget ved de sidste Aars Lovgivning. Der findes i denne mange Bestemmelser om, at Politimyndigheden skal stride ind. Jeg tror, det er bedst, at man ser i det Væsentlige at blive fri for Politimyndigheden, hvor det overhovedet kan lade sig gjøre, og her tror jeg ikke, der vil være Noget i Veien for, at det kan lade sig ændre saaledes, at Undtagelser kunne faae Lov at gjælde, og at Tilsynet med dem kan overlades til Arbeidsinspektørerne. Der er en Del Paragrafer nemlig §§ 4, 5, 6 og 7 og, saa vidt jeg skjønner, 9, der ere overgaaede uforandrede fra den nu bestaaende Helligdagslov; i det Hele ere Bestemmelserne jo temmelig ordret optrykte med de Undtagelser, som den ærede Forslagsstiller selv har nævnt, og som jeg nu kortelig har berørt, nemlig hvad Skjærtorsdag og Langfredag angaar, og Reglen om disse sidste tror jeg hellere skulde være blevet, som den var. Med § 12 sympathiserer jeg fuldt ud, men ogsaa der mener jeg, at der vistnok maa en noget anden Affattelse til, navnlig for det sidste Stykkes Bedkommende. Der tales om Valgmandsvalgene til Landstinget, og det hedder da, at Arbeidet skal standse paa de Dage, dette foregaar. Men det er upraktist for Landkommunernes Bedkommende; det vilde være ubilligt og urimeligt at lade Arbeidet standse ganste paa en saadan Valgdag i Landkommunerne. Der vilde være andre Dage, som det vilde være mere hjerksomt at have fri end disse Dage, der jo forøvrigt indtræffe meget sjældent. — Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget og ønske, at det maa blive fremmet, og at man nu maatte være naaet til at slaa fast først paa Papiret og saa i Livet, at Søn- og Helligdage skulle være virkelige Fridage. Det vil ikke skade den enkelte Arbeider og ikke Samfundet i det Hele; dette vil ikke blive rigere og ikke fattigere derved, og Arbeideren vil